

Nr 260.

Av herrar **Eriksson** i Stockholm och **Bärg** i Katrineholm,
*i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 13, angående
krigstidstillägg under år 1918 åt pensionsberättigade änkor
och barn efter befattningshavare i statens tjänst.*

I Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 13 föreslås krigstidstillägg för år 1918 till sådana änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst, som vid ingången av år 1918 ägt åtnjuta pension eller därmed jämförligt understöd av statsmedel eller från någon av staten understödd anstalt för pensionering av dylika befattningshavares änkor och barn, från Lunds universitets änke- och pupillkassa eller från vaktbetjäningens vid Uppsala universitets pensionsinrättning för änkor och barn.

Krigstidstillägg enligt detta förslag skulle alltså komma att tilldelas allenast sådana änkor och barn som äro pensionsberättigade den 1 januari 1918. Om pensionsrätten inträder exempelvis den 1 februari erhålles icke rätt till krigstidstillägg.

Då den nu rådande dyrtiden gör det synnerligen svårt för till änke- och pupillpension berättigade änkor och barn att på de i regel låga pensionerna nödtorftigt draga sig fram, synes det oss, att en förhöjning i viss utsträckning av utgående pensioner är en av kristiden påkallad och nödvändig åtgärd. Men ur den synpunkten torde icke vara riktigt att från åtnjutande av krigstidstillägg bortskära dem som bliva pensionsberättigade under år 1918. Med hänsyn till flera omständigheter torde emellertid sådana pensionärer icke böra erhålla i

Kungl. Maj:ts förslag upptagna fixa belopp, och bör maximibeloppet av krigstidstillägg sättas till belopp, som prortionsvis svarar mot det årsmaximum, som bestämmes för dem, vilka vid årets ingång äro pensionsberättigade.

I det utdrag ur statsrådsprotokollet, vilket såsom bilaga medföljer Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 13, finnes å sid. 13 intagen en tabell utvisande antal och belopp av pensioner, som år 1916 utgingo till änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst. Av de i denna tabell upptagna 8,173 pensioner äro icke mindre än 4,966 å belopp av 300 kronor och därunder, 2,043 å belopp från 300 intill 600 kronor och endast 1,164 överstigande 600 kronor. Man torde kunna förutsätta, att dessa uppgifter äro giltiga för bedömande av förhållandet även under innevarande år. Då framgår också utan vidare, dels att nödläget bland omhandlade pensionärer under den rådande dyrtiden måste vara synnerligen stort, dels ock att den hjälp Kungl. Maj:t föreslår blir ganska otillräcklig. Det procentuella tillägget blir här i flertalet fall synnerligen lågt, beroende därpå att det belopp varpå procenten beräknas är lågt. Vid sådant förhållande förefaller det, som om det hade varit enklast att alls icke räkna med någon procentuell höjning av pensionen utan allenast låta krigstidstillägget utgå med fixa belopp. För att emellertid icke föranleda till försämring av Kungl. Maj:ts förslag för någon, som till äventyrs skulle få fördel av detta procentuella tillägg, vilja vi icke här framlägga förslag om att slopa procenten. Men vi anse oss böra ifrågasätta en höjning av grundbeloppen med 50 procent i avsikt att därmed åstadkomma ett något högre tillägg för dem, som hava att utfå de lägsta pensionerna. Det förefaller oss dock vara lämpligt att i samband härmed i motsvarande mån höja de av Kungl. Maj:t föreslagna högsta beloppen, så att procenten må utgå obeskuren till samma nivå som i propositionen föreslås. Vi anse även, att begränsningen av högsta beloppet på sådant sätt att änka med flera än tre barn icke erhåller högre belopp än änka med tre barn, samt att flera än tre syskon icke erhålla högre belopp än tre syskon, icke är rättvis. Då behovet av högre tillägg i sådana fall är synnerligen stort och ett upphävande av denna begränsning icke kan hava alltför stora ekonomiska konsekvenser, våga vi föreslå upphävande av denna begränsning.

De ökade kostnader som vid ett bifall till dessa yrkanden bliva erforderliga torde, med ledning av den uppgift å antalet pensioner som finnes intagen i Kungl. Maj:ts proposition, kunna beräknas till omkring 500,000 kronor.

På grund av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 13, måtte besluta,

dels att krigstidstillägg må under i Kungl. Maj:ts förslag angivna förutsättningar i övrigt tillkomma jämväl änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst som under loppet av år 1918 bliva pensionsberättigade;

dels ock vidtagna följande ändring i § 2 av föreslagna allmänna grunder för krigstidstilläggets utgående:

Krigstidstillägg utgår

till pensionsberättigad änka med 150 kronor jämte 30 procent av pensionsförmånernas för året bestämda belopp, dock högst med tillhoppa 300 kronor;

till pensionsberättigad änka med pensionsberättigade minderåriga barn med 150 kronor till änkan och med 75 kronor för vart pensionsberättigat barn jämte 30 procent av ankans och barnens för året bestämda pensionsförmåner, dock högst med tillhoppa 375 kronor för änka med 1 pensionsberättigat barn, 450 kronor för änka med 2 pensionsberättigade barn, 525 kronor för änka med 3 pensionsberättigade barn o. s. v. med höjning av högsta beloppet med 75 kronor för varje ytterligare pensionsberättigat barn;

till pensionsberättigat minderårigt barn utan pensionsberättigad moder med 75 kronor jämte 30 procent av pensionsförmånernas för året bestämda belopp, dock att krigstidstillägget icke må överstiga för 1 barn 225 kronor, för 2 syskon 300 kronor, för 3 syskon 375 kronor o. s. v. med höjning av högsta beloppet med 75 kronor för vart och ett av ytterligare pensionsberättigade syskon;

till annan pensionär med 75 kronor jämte 30 procent av pensionsförmånernas för året bestämda belopp, dock högst med tillhoppa 225 kronor;

samt att riksdagen med anledning härav måtte höja av Kungl. Maj:t för ändamålet å tilläggsstat för år 1918 under tionde huvudtiteln föreslaget förslagsanslag med 500,000 kronor.

Stockholm den 2 februari 1918.

Ernst Eriksson
i Stockholm.

A. J. Bärq.